

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 23.12.2005
KOM(2005) 701 wersja ostateczna

SPRAWOZDANIE KOMISJI

**SPRAWOZDANIE DOTYCZĄCE INSTRUMENTÓW PHARE I
PRZEDAKCESYJNYCH ORAZ ŚRODKÓW PRZEJŚCIOWYCH W 2004 R.**

{SEK(2005) 1773}

STRESZCZENIE

Wraz z dwoma innymi instrumentami finansowanymi przez Wspólnoty Europejskie, tzn. ISPA (Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej) i SAPARD (Specjalny Program Akcesyjny na rzecz Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich), program PHARE ma na celu wspomaganie krajów kandydujących oraz przystępujących w ich przygotowaniach do przyłączenia się do Unii Europejskiej. W 2004 r. w następstwie przystąpienia dziesięciu nowych Państw Członkowskich, Phare zapewniło wsparcie pozostałym dwóm państwom kandydującym, Bułgarii i Rumunii. Turcja w dalszym ciągu otrzymywała wsparcie w ramach własnego instrumentu pomocy przedakcesyjnej.

Celem pomocy przedakcesyjnej Phare jest wspieranie krajów kandydujących i przystępujących w ich wysiłkach w zakresie wzmocnienia administracji publicznej i instytucji w celu skutecznego funkcjonowania w ramach Unii Europejskiej, promowania zbieżności z prawodawstwem Unii Europejskiej, ograniczenie potrzeby wprowadzania okresów przejściowych i promowania spójności gospodarczej i społecznej (SGS).

Programowanie opierało się na poddanych przeglądowi w 2004 r. wytycznych Phare w celu wspierania dalszego dostosowania rozporządzenia o współpracy transgranicznej (CBC) do INTERREG-u, aby wypracować jednolite podejście wymagane w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego oraz w celu położenia nacisku na przejście na rozszerzony zdecentralizowany system zarządzania (EDIS).

Programowanie i wdrożenie pomocy przedakcesyjnej dla Turcji w dużym stopniu odzwierciedlały procedury i zawartość wsparcia Phare. W celu opracowania zdecentralizowanego podejścia do zarządzania programem ustanowionym w ramach funduszy strukturalnych Komisja zintensyfikowała wsparcie dla Bułgarii i Rumunii, aby umożliwić dalsze przeniesienie odpowiedzialności za zarządzanie i wdrażanie programów Phare na władze krajowe.

Niniejsze sprawozdanie zawiera informacje na temat środków przejściowych dla nowych Państw Członkowskich, które zostały wprowadzone, aby umożliwić kontynuację wsparcia dla rozwoju instytucjonalnego w celu wzmocnienia i skonsolidowania zdolności instytucjonalnej i administracyjnej potrzebnej do wdrożenia dorobku wspólnotowego. Programowanie opiera się na potrzebach określonych w szczegółowym sprawozdaniu monitorującym Komisji (listopad 2003 r.).

1. ROK OBJĘTY PRZEGLĄDEM

1.1. Najważniejsze wydarzenia procesu rozszerzenia w 2004 r.

W dniu 1 maja 2004 r. **Europa dwudziestu pięciu państw** stała się rzeczywistością. Przystąpienie do Unii Europejskiej dziesięciu nowych Państw Członkowskich stanowiło największe rozszerzenie w historii Unii.

Proces rozszerzenia jest rzecz jasna kontynuowany. W dniu 6 października 2004 r., Komisja przyjęła **pakiet „rozszerzenie”** zawierający sprawozdania okresowe dotyczące Bułgarii, Rumunii i Turcji, dokument strategiczny w sprawie rozszerzenia i ocenę wpływu dotyczącą kwestii związanych z perspektywą członkostwa Turcji.

Zostały zakończone negocjacje w sprawie przystąpienia z **Bułgarią i Rumunią**, aby umożliwić obu państwom przystąpienie do UE w 2007 r. Rada Europejska podczas posiedzenia w grudniu zatwierdziła zamknięcie negocjacji w celu podpisania Traktatu o Przystąpienie jak najwcześniej w 2005 r.

W świetle zalecenia wydanego przez Komisję w dniu 6 października 2004 r., Rada Europejska podczas posiedzenia w grudniu podjęła decyzję o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z **Turcją** w październiku 2005 r. Decyzja została podjęta w uznaniu postępów w zakresie reform poczynionych przez Turcję oraz przy założeniu, że kluczowe akty prawne wejdą w życie, a Protokół rozszerzający Układ z Ankary na nowe Państwa Członkowskie zostanie podpisany przed rozpoczęciem negocjacji¹.

W dniu 20 kwietnia 2004 r. Komisja zaleciła rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z **Chorwacją**. W oparciu o wspomniane zalecenie, Rada Europejska podczas posiedzenia w czerwcu podjęła decyzję o zwołaniu dwustronnej konferencji międzyrządowej z Chorwacją na początku 2005 r. w celu rozpoczęcia negocjacji².

W odniesieniu do finansowania, w dniu 29 września 2004 r., Komisja zaproponowała w połączeniu z propozycjami dotyczącymi perspektywy finansowej na lata 2007-2013, ustanowienie instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPP) w celu zastąpienia Phare, ISPA, Sapard i CARDS oraz objęcia nim obecnych i przyszłych wnioskodawców. W ramach tej samej decyzji zaproponowano ustanowienie programu sąsiedzkiego wzdłuż zewnętrznych granic UE i państw kandydujących, obejmującego współpracę transgraniczną Phare, TACIS i Interreg. Na okres 2004-2006 Rada określiła ogólne podejście do ponownego rozdzielania wciąż dostępnych w ramach programów Sapard oraz ISPA środków. Komisja zaproponowała jako część strategii przedakcesyjnej dla Chorwacji zapewnienie temu państwu dostępu do wszystkich trzech istniejących instrumentów przedakcesyjnych.

¹ Rada Europejska w dniu 17 grudnia 2004 r. przyjęła zalecenie Komisji i podjęła decyzję o rozpoczęciu negocjacji z Turcją w dniu 3 października 2005, pod warunkiem, że zostanie podpisany przed tym terminem Protokół dostosowujący Układ z Ankary do obecnej liczby członków UE. Jego podpisanie odbyło się w dniu 29 lipca 2005 r., a formalna decyzja o rozpoczęciu negocjacji została podjęta w dniu 3 października 2005 r.

² Państwa Członkowskie UE podjęły w dniu 3 października w Luksemburgu decyzję o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Chorwacją. Rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych było możliwe z powodu oceny Rady Ministrów, o tym że Chorwacja w pełni współpracowała z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii (ICTY) ustanowionych przez ONZ.

1.2. Główne konkluzje posiedzeń Rady Europejskiej w 2004 r.

Rada Europejska w Brukseli, 17-18 czerwca 2004 r.:

Rada Europejska podkreśliła, że **Bulgaria i Rumunia** stanowią integralną część trwającej rundy rozszerzenia i przypomniała, że zasady przewodnie mające zastosowanie do negocjacji akcesyjnych z dziesięcioma nowymi Państwami Członkowskimi powinny w dalszym ciągu być stosowane wobec Bułgarii i Rumunii, które są częścią tego samego integracyjnego i nieodwracalnego procesu rozszerzenia.

Rada Europejska przyjęła z zadowoleniem duże postępy poczynione przez **Turcję** w ramach procesu reform, w tym znaczące i szeroko zakrojone poprawki do konstytucji przyjęte w maju oraz stałe wysiłki rządu Turcji w celu spełnienia politycznych kryteriów kopenhaskich. Unia ponownie potwierdziła zobowiązanie do niezwłocznego rozpoczęcia negocjacji z Turcją, pod warunkiem, że Rada Europejska stwierdzi w grudniu 2004 r., że Turcja spełnia polityczne kryteria kopenhaskie.

Rada Europejska w Brukseli, 4-5 czerwca 2004 r.:

Rada Europejska wysłuchiwała wystąpienia Przewodniczącego Komisji Europejskiej na temat **sprawozdań z postępów, dokumentu strategicznego w sprawie rozszerzenia oraz zaleceń** dotyczących krajów kandydujących, jak i analizy kwestii związanych z perspektywą członkostwa Turcji opublikowanej przez Komisję w dniu 6 października 2004 r.

Rada Europejska w Brukseli, 16-17 czerwca 2004 r.:

Rada Europejska przyjęła z zadowoleniem ustalenia i zalecenia przedstawione przez Komisję w dniu 6 października 2004 r. w sprawozdaniach okresowych dotyczących Bułgarii, Rumunii i Turcji, dokument strategiczny w sprawie rozszerzenia, zalecenia Komisji dotyczące Turcji oraz ocenę wpływu dotyczącą kwestii związanych z perspektywą członkostwa Turcji.

Rada Europejska przypomniała, że zdolność Unii do **przyjmowania** nowych członków, przy utrzymaniu tempa integracji europejskiej jest istotnym czynnikiem, który należy uwzględnić w ogólnym interesie zarówno Unii jak i krajów kandydujących.

Rada Europejska uznała, że **Bulgaria** będzie w stanie podjąć wszystkie zobowiązania członkostwa w planowanym czasie jej przystąpienia, pod warunkiem, że będzie kontynuowała wysiłki w tym zakresie i z powodzeniem doprowadzi do końca we właściwym terminie wszystkie niezbędne reformy oraz zobowiązania podjęte we wszystkich obszarach dorobku wspólnotowego. Klauzule ochronne będą zawierać środki służące rozwiązaniu poważnych problemów, które mogą wystąpić przed przystąpieniem lub w ciągu trzech lat po przystąpieniu.

Rada Europejska zauważyła z zadowoleniem, że postępy poczynione przez **Rumunię** w zakresie wdrażania dorobku wspólnotowego i zobowiązań podjętych w szczególności w zakresie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz konkurencji, umożliwiły formalne zamknięcie z tym krajem kandydującym pozostałych rozdziałów w dniu 14 grudnia 2004 r. w oczekiwaniu na przyjęcie Rumunii jako Państwa Członkowskiego od stycznia 2007 r.

Rada Europejska przypomniała o wcześniejszych konkluzjach dotyczących **Turcji**, w których, w Helsinkach uzgodniono, że Turcja jest krajem kandydującym mającym przyłączyć

się do Unii na podstawie tych samych kryteriów, co w przypadku innych krajów kandydujących. Rada Europejska wezwała Radę do uzgodnienia ram dla negocjacji, która mają zostać przedstawione przez Komisję w celu rozpoczęcia negocjacji w dniu 3 października 2005 r.

Rada Europejska uzgodniła, że negocjacje akcesyjne z poszczególnymi krajami kandydującymi będą prowadzone w oparciu o **ramy dla negocjacji**. Poszczególne ramy, które zostaną ustanowione przez Radę na wniosek Komisji, będą uwzględniać doświadczenia nabyte podczas piątego rozszerzenia i rozwijający się dorobek wspólnotowy i będą zawierać szereg elementów w zależności od osiągnięć krajów kandydujących oraz ich specyficznej sytuacji i cech.

2. PROGRAMOWANIE I WDROŻENIE PROGRAMÓW ZARYS OGÓLNY

2.1. Phare i programy przedakcesyjne dla Turcji oraz specjalny pakiet pomocy dla północnej części Cypru

Od 2004 r. osiem krajów z Europy Środkowej i Wschodniej oraz dwa kraje śródziemnomorskie, które przystąpiły do UE w dniu 1 maja 2001 r. nie są już beneficjentami pomocy przedakcesyjnej. Jednakże ustanowiono specjalny mechanizm stopniowego wycofywania środków Phare na maksymalny okres piętnastu miesięcy w celu umożliwienia uporządkowanego przeniesienia na władze krajowe roli pełnionej przez przedstawicielstwa UE w zakresie zarządzaniu programami Phare.

W 2004 r. jedynymi beneficjentami Phare były Bułgaria i Rumunia.

Obecne wytyczne Phare stanowią, że około 65 % środków Phare jest przeznaczonych na rozwój instytucjonalny i związane z tym inwestycje (z których minimum 30 % należy przeznaczyć na rozwój instytucjonalny). Głównym instrumentem rozwoju instytucjonalnego i przekazywania wiedzy specjalistycznej są programy *Twining* oraz *Twining Light*. W ramach tych programów eksperci z administracji publicznej w Państwach Członkowskich są oddelegowywani do administracji krajów kandydujących w celu jej wspierania w rozwijaniu zdolności wdrażania poszczególnych elementów dorobku wspólnotowego. Maksymalnie 35 % środków jest przeznaczonych na inwestycje mające na celu promowanie spójności gospodarczej i społecznej (SGS).

Poza programami krajowymi i elementami współpracy transgranicznej, zrealizowano szereg wielonarodowych programów horyzontalnych. Wspomniane programy obejmowały bezpieczeństwo jądrowe, współpracę statystyczną i uczestniczenie w pracy agencji, tworzenie sieci, działania TAIEX-u oraz program informacji i komunikacji.

Turcja korzysta z własnego instrumentu przedakcesyjnego i poprzez ten instrument z wielonarodowych programów horyzontalnych. Program finansowej pomocy przedakcesyjnej na 2004 r. dla Turcji dotyczył głównie wprowadzenia w życie kopenhaskich kryteriów politycznych, zbliżenia ustawodawstwa do dorobku wspólnotowego, wzmocnienia administracji publicznej, sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz spójności gospodarczej i społecznej. Program obejmował również współfinansowanie wkładu Turcji w uczestnictwo w szóstym programie ramowym o programach edukacyjnych Wspólnoty.

Decyzja Komisji w sprawie specjalnego pakietu pomocy dla północnej części Cypru w 2003 r. została zmieniona w dniu 11 sierpnia 2004 r. (decyzja Komisji C(2004)3030) w celu

przeorientowania programu pomocy w następstwie referendum, które odbyły się w kwietniu 2004 r., poprzez zwiększenie przydziału środków na pomoc w ramach TAIEX-u oraz na studia wykonalności. Pomoc w ramach tego programu jest centralnie zarządzana przez Komisję. Do końca 2004 r. podpisano umowy z UNDP i British Council na łączną kwotę 10,3 mln EUR.

Finansowanie w 2004 r. było zgodne z konkluzjami Rady Europejskiej na posiedzeniu w Kopenhadze, która zatwierdziła zmienioną mapę drogową dla Bułgarii i Rumunii oraz przeniesienie pomocy dla Turcji do pozycji 7 (pomoc przedakcesyjna).

Łączne zobowiązania operacyjne Phare wyniosły 757,7 mln EUR i obejmowały:

Programy krajowe	577,8 mln EUR
Zamykanie elektrowni atomowych (Kozłoduy)	85,0 mln EUR
Współpraca transgraniczna	64 mln EUR
Wielonarodowe programy horyzontalne	28,4 mln EUR

(Uwaga: pozostałe 2,5 mln EUR stanowią zobowiązania Phare na rzecz Europejska Fundacja Kształcenia zarządzanej w ramach obszaru działalności „Edukacja i kultura”.

Programy krajowe zostały podzielone w następujący sposób:

Bułgaria	172,5 mln EUR
Rumunia	504,3 mln EUR

Przyjęto program pomocy przedakcesyjnej dla Turcji:

Turcja	245,9 mln EUR
--------	---------------

Obejmuje on program krajowy (236,7 mln EUR) oraz środki horyzontalne, w tym TAIEX oraz wydatki pomocnicze.

Szczegółowe informacje na temat Phare w każdym kraju oraz o przedakcesyjnej pomocy finansowej dla Turcji znajdują się w Załączniku - Część I: sekcja danego kraju – do niniejszego sprawozdania.

2.2. Środki przejściowe

Dziesięć nowych krajów, które wcześniej otrzymywały przedakcesyjną pomoc finansową w ramach programu Phare (lub w ramach konkretnych instrumentów przedakcesyjnych w przypadku Cypru i Malty), korzystały w zamian po raz pierwszy w 2004 r. ze specjalnych środków przejściowych przeznaczonych na rozwój instytucjonalny mający na celu umożliwienie nowym Państwom Członkowskim wzmocnienie i konsolidację zdolności instytucjonalnych i administracyjnych w zakresie wdrażania dorobku wspólnotowego, kontynuując w ten sposób środki rozwoju instytucjonalnego w ramach Phare.

Środki przejściowe zostały ustanowione w art. 34 Aktu Przystąpienia, jako tymczasowy instrument pomocy po przystąpieniu. Programowanie opiera się na potrzebach określonych szczegółowym sprawozdaniu monitorującym Komisji (listopad 2003 r.). W tym artykule zawarto niewyczerpujący wykaz kluczowych przykładów elementów dorobku wspólnotowego, w których mogą nadal występować niedociągnięcia, ale zarazem wykluczono wszystkie obszary, które kwalifikują się do finansowania w ramach funduszy strukturalnych. Aby utrzymać ciągłość ze wsparciem na rzecz rozwoju instytucjonalnego finansowanego ze środków Phare, część każdej rocznej kwoty przeznaczonej na środki przejściowe została przypisana na niektóre pogramy, z których może korzystać wielu beneficjentów.

Łączna kwota zobowiązań wyniosła 189,6 mln EUR, obejmując:

Programy krajowe 166,6 mln EUR

Programy horyzontalne,
wielonarodowe i inne 23,0 mln EUR

Programy krajowe zostały podzielone w następujący sposób:

Cypr	9 mln EUR
Republika Czeska	17,1 mln EUR
Estonia	8,4 mln EUR
Węgry	18,4 mln EUR
Malta	11,8 mln EUR
Łotwa	6,7 mln EUR
Litwa	22,4 mln EUR
Polska	49,9 mln EUR
Słowenia	8,7 mln EUR
Słowacja	14,2 mln EUR

2.3. Koordynacja wspólnotowej pomocy przedakcesyjnej

SAPARD³ (Specjalny Program Akcesyjny na rzecz Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich) ma na celu wspieranie krajów kandydujących w rozwiązywaniu problemów w zakresie strukturalnego dostosowania w sektorze rolnym i obszarach wiejskich oraz we wdrażaniu dorobku wspólnotowego w dziedzinie WPR (Wspólnej Polityki Rolnej) i związanego z nią prawodawstwa. Szczegółowe informacje na temat działań w ramach SAPARD można znaleźć w rocznym sprawozdaniu dotyczącym programu SAPARD za 2004 r.

³ Ogólne informacje na temat programu SAPARD można uzyskać na stronie DG ds. Rolnictwa: http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm.

ISPA⁴ (Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej) jest skierowany głównie na dostosowanie krajów ubiegających się o członkostwo do standardów infrastruktury Wspólnoty. Służy on także finansowaniu istotnej infrastruktury ochrony środowiska i transportowej. Szczegółowe informacje na temat działań w ramach ISPA można znaleźć w rocznym sprawozdaniu dotyczącym programu ISPA za 2004 r.

Działający w obrębie Komisji, na szczęblu Dyrektorów, *Komitet Koordynacyjny* dla 3 instrumentów przedakcesyjnych, zebrał się raz w 2004 r..

„Ogólny dokument o wsparciu”, poprzez który Komisja informowała Komitet Zarządzający Programem Phare o koordynacji pomocy przedakcesyjnej w 2004 r. został przedstawiony Państwom Członkowskimi i Komitetowi Zarządzającemu Phare w dniu 10 czerwca 2004 r. W szczególności ten dokument zawierał indykatywne środki finansowe przyznane w danym roku dla każdego państwa w odniesieniu do trzech instrumentów, informacje na temat koordynacji współpracy z ECI i MIF oraz o postępach i perspektywach zdecentralizowanego zarządzania, Oddzielne sprawozdanie roczne z koordynacji pomocy przedakcesyjnej zawiera bardziej szczegółowe informacje na temat koordynacji pomiędzy programami Phare, ISPA i SAPARD.

2.4. Współpraca z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) oraz z Międzynarodowymi Instytucjami Finansowymi (MIF)

Jak w poprzednich latach, współpraca z EIB oraz z innymi MIF była kontynuowana w 2004 r. w ramach Protokołu ustaleń w sprawie współpracy w pomocy przedakcesyjnej.

Służby Komisji organizują okresowo spotkania z EBI oraz z innymi MIF, aby koordynować kwestie związane z programowaniem i wdrażaniem, jak również kwestie proceduralne. W celu przygotowania przejścia od wsparcia przedakcesyjnego do pełnego członkostwa w UE dla państw przystępujących w maju 2004 r., Komisja przewodniczyła także w dniu 26 marca 2004 r. grupie roboczej WE/MIF oraz grupie wysokiego szczebla WE/MIF, których prace odbywają się w formie spotkań pracowników wyższego szczebla zarządzania WE i wszystkich MIF.

Uwzględniając fakt, że duże projekty infrastrukturalne, zazwyczaj objęte współfinansowaniem międzynarodowym, są obecnie finansowane w ramach ISPA, współfinansowanie w ramach Phare było ograniczone.

Podstawowym instrumentem współfinansowania w 2004 r. był ponownie instrument MŚP (SME Facility), w którym biorą udział EBI, EBOiR i Bank Rozwoju Rady Europy/KfW. Celem jest dalsze finansowanie poprawy zdolności sektora finansowego w celu rozszerzenia finansowania małych i średnich przedsiębiorstw (poprzez instrument MŚP) oraz finansowania gmin (poprzez instrument pożyczkowy dla gmin). W celu uzyskania szczegółowych informacji na temat tych instrumentów, zob. Załącznik, część II.

⁴ Ogólne informacje na temat programu ISPA można uzyskać na stronie DG ds. Polityki Regionalnej: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/ispa/ispa_en.htm

3. ZARZĄDZANIE PROGRAMAMI

3.1. W kierunku Rozszerzonego Zdecentralizowanego Systemu Wdrażania (EDIS)

Koncepcja procesu akredytacji EDIS ma służyć ułatwieniu pełnej decentralizacji zarządzania i wdrażania środków UE na rzecz administracji kraju kandydującego. Po pełnym wdrożeniu EDIS Komisja nie przeprowadza już systematycznych kontroli ex-ante pojedynczych transakcji, ale ogranicza się do kontroli ex-post, zachowując ostateczną odpowiedzialność za ogólne wykonanie budżetu

W odniesieniu do dziesięciu nowych Państw Członkowskich, obowiązek wprowadzenia EDIS przed datą przystąpienia został zawarty w Akcie Przystąpienia (art. 33) i stanowił wyraźny impuls dla krajów wtedy przystępujących do zakończenia ostatecznych przygotowań aby zrealizować ten cel. W rezultacie przygotowania do wprowadzenia EDIS we wszystkich dziesięciu nowych Państwach Członkowskich zostały zakończone w trakcie 2004 r. Do końca 2004 r., EDIS został oficjalnie przyznany, w formie decyzji Komisji w celu odstąpienia od kontroli ex-ante zarządzania funduszami przedakcesyjnymi, dziewięciu z dziesięciu nowych Państw Członkowskich (**Cyprowi, Republice Czeskiej, Estonii, Węgrom, Litwie, Łotwie, Malcie, Słowacji i Słowenii**). Polska była jedynym krajem, który nie otrzymał akredytację EDIS w 2004 r., chociaż oczekiwano, że decyzja zapadnie w pierwszych tygodniach 2005 r.⁵ Szczegółowe informacje dotyczące decyzji dotyczącej EDIS w każdym z dziesięciu nowych Państw Członkowskich można znaleźć w pkt. 1 w sekcji danego kraju.

W przypadku Bułgarii i Rumunii stan zaawansowania prac nad EDIS pod koniec 2004 r. był następujący: **Bulgaria i Rumunia** zakończyły etap 1 w ramach EDIS (ocena braków) i przeszły do etapu 2 (usuwanie braków), przy czym celem byłoby przejście na EDIS w pierwszej połowie 2006 r. Komisja i administracje krajowe w tych krajach w dalszym ciągu monitorowały ten proces poprzez grupy robocze wysokiego szczebla (HLWG) ustanowione w 2002 r. we wszystkich państwach objętych Phare, aby nadzorować przejście na EDIS oraz dostarczyć wytyczne w tym zakresie.

Turecja przeszła na DIS (zdecentralizowany system wdrażania) w październiku 2003 r., przyjmując za orientacyjny cel przejście na EDIS w 2007 r.

3.2. Monitorowanie i ocena

Funkcje monitorowania i oceny mają na celu przede wszystkim monitorowanie i ocenę skuteczności pomocy finansowej udzielanej krajom-beneficjentom dla osiągnięcia celów przedakcesyjnych poprzez ocenę wykonywania programów oraz korzystanie ze zdobytego w ten sposób doświadczenia. Drugim celem jest wspieranie rozwoju lokalnej zdolności do monitorowania i oceny jako środków mających wzmocnić zdolność państw do zarządzania pomocą przedakcesyjną i kontroli nad nią.

3.2.1. Ocena ex-ante

W trakcie 2004 r., kontynuowano rozmowy nad wewnętrzną oceną ex-ante za 2003 r. mechanizmów programowania Phare w 2004 r. i latach kolejnych, koncentrując się na jedynym zestawie oczekujących na wdrożenie zaleceń, związanych z wprowadzeniem bardziej systematycznego i oficjalnego mechanizmu kontroli jakości.

⁵ Polska otrzymała akredytację EDIS w styczniu 2005 r.

3.2.2. Monitorowanie i ocena okresowa

W 2004 r., programy zewnętrznej oceny okresowej doprowadziły do opracowania około czterdziestu pięciu sprawozdań z oceny na poziomie poszczególnych państw, sektorów, sprawozdań ad-hoc i tematycznych obejmujących Phare oraz inne przedakcesyjne instrumenty finansowe, oraz skonsolidowane sprawozdanie podsumowujące pomoc Phare przyznaną w latach 1999-2002 oraz wdrażaną do listopada 2003 r.

Konkretne działania w tym obszarze obejmowały: organizację warsztatów dotyczących opracowywania programów/projektów w większości krajów kandydujących w celu zajęcia się problemami występującymi w tym zakresie; oraz specjalne seminarium, w którym uczestniczyły strony zainteresowane biorące udział w programach twinningowych w celu dalszego wzmocnienia instrumentu twinningowego.

3.2.3. Ocena ex-post

Jednostka oceniająca wszczęła procedurę przetargową na przeprowadzenie zakrojonej na szeroką skalę zewnętrznej oceny ex-post programów krajowych Phare przyznanych w latach 1999-2001, mając na celu rozpoczęcie pracy w tym zakresie w pierwszym kwartale 2004 r. Ocena zostanie zakończona pod koniec 2006 r., po dwudziestu miesiącach pracy.

3.3. Inne działania

Służby Komisji podjęły także szereg innych działań mających na celu poprawę jakości programów na rok 2004 oraz wspomaganie rozwoju lokalnej zdolności monitorowania i oceny. Opis szczegółowych działań znajduje się w Załączniku, część II.2.3.